

HE-luonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä

09. 11. 2016

Kh 305 §

INRIKESMINISTERIET

Liite 3

Sisäministeriö on lähettänyt lausuntopyynnön mm. kaupungeille ja pelastuslaitoksille HE-luonnoksesta laiksi pelastustoimen järjestämisestä. Alueen pelastustoimia on pyydettyä varamaan alueensa kunnille tilaisuus lausua esityksen johdosta. Pelastusjohtaja Jukka Koposen lähettämää aineistoa on liitteenä 3.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki pelastustoimen järjestämisestä. Lakia sovellettaisiin pelastustoimen järjestämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja valvontaan vuoden 2019 alusta lukien. Pelastustoimi on voimassa olevan pelastuslain mukaan kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Pelastustoimen järjestämisvastuu ehdotetaan säädettäväksi viiden maakunnan tehtäväksi. Ne järjestäisivät pelastustoimen yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Hallituksen esityksen mukaan pelastustoimen voimavarojen käytön tehostaminen sekä palvelujen saatavuuden ja laadun parantaminen edellyttää pelastustoimen sekä ohjausjärjestelmän uudelleenorganisointia maakunnissa. Uudelleenorganisoinnin yhteydessä pelastustoimen ohjausjärjestelmää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että toimialan kehittäminen voidaan toteuttaa valtakunnallisesti yhdenmukaisin perustein, taloudellisesti ja tehokkaasti. Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on esityksen mukaan välttämätön, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan.

Pelastustoimen järjestämislain antamisen jälkeen on tarkoitus uudistaa nykyinen pelastuslaki. Tavoitteena on pelastustoimen toimintamallien kansallinen yhtenäistäminen, ohjauksen tehostaminen ja tehtäväkuvien tarkistaminen viranomaisyhteistyön tiivistämisen näkökulmasta. Pelastustoimen uudistaminen toteutettaisiin siten, että uudistettu pelastuslaki tulisi voimaan vuoden 2019 alussa maakuntien ja uudistettujen pelastuslaitosten aloittaessa toimintansa.

Kunnanjohtajan ehdotus:

1. Uudistuksen lainsäädännössä on turvattavat pelastuslaitosten mahdollisuus toimia jatkossa ensihoitopalveluiden tuottajana myös pienissä kunnissa ja syrjäseuduilla. Palveluiden laatu pitää taata, ensihoitopalvelut (ambulanssi) satunnaisesti tai vuoropäivinä ei riitä. Yksityiselle ambulanssitoiminnalle tulee taata toimintamahdollisuudet myös Pohjois-Savossa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
		K.m. 		

2. Pelastuslaitoksilla on tärkeä rooli sisäisen turvallisuuden luonnissa, erityisesti maaseutukunnissa, joista valtion palvelut kansalaisilta on vähitellen kaikonneet.
3. Voimavarojen käytön tehostaminen ei saa johtaa ”itsepalveluun” maaseutukunnissa ja syrjäseuduilla.
4. Kuntien, maakuntien ja pelastustoimen yhteistyön pitää jatkua ja kehittyä siten, että kuntien palvelut ovat kattavia ja häiriöttömiä.
5. Valtion suunnittelemaan rahoituslakiluonnoksen kapitaatiomallia (rahoituksen perushinta asukasmäärän mukaan) ei voi hyväksyä, koska se johtaa harvaan asutuilla alueilla palveluiden heikkenemiseen. Tämä malli väistämättä heikentää pelastustoimen palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja lähipalveluperiaatteen toteutumista. Pelastustoimen palveluissa ei riitä, että teoreettinen saatavuus on kunnossa, mutta saavutettavuus ei!
6. Vapaapalokuntien toimintaa ja tehtäviä tämä uudistus ei saa vaarantaa!

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
		K.M.		
				

Tarkastetusta pöytäkirjasta annetun otteen oikeaksi todistaa:

Rautalammilla 20.16

Pöytäkirjanpitäjä

	Pvm	Liite nro
	Itk	
K.hall.	7.11.2016	3
K.valt		

- Ossi Maukonen

Lähettiläjä: Risto Niemelä <risto.niemela@rautalampi.fi>
Lähetetty: 7. lokakuuta 2016 10:49
Vastaanottaja: hallitus@rautalampi.fi
Aihe: Fwd: Pelastustoimea koskevat lakiluonnokset
Liitteet: Uudistuslakiluonnokset_kommentit_7.10.2016.doc; Nimetön liite 00016.htm; Pelastustoimi_Lausuntopyyntö_010916.pdf; Nimetön liite 00019.htm; Nimetön liite 00022.pdf; Nimetön liite 00025.htm

Lähetetty iPhonesta

Välitetty viesti:

Lähettiläjä: Koponen Jukka <jukka.koponen@kuopio.fi>
Päiväys: 7. lokakuuta 2016 9.47.38 UTC+3
Vastaanottaja: "Ari Sopanen(ari.sopanen@kaavi.fi)" <ari.sopanen@kaavi.fi>, "Hanna Helaste (hanna.helaste@keitele.fi)" <hanna.helaste@keitele.fi>, "Hannu Tsupari(hannu.tsupari@varkaus.fi)" <hannu.tsupari@varkaus.fi>, "Jarmo Muiniekka(358406416603@sms.kpy.fi)" <358406416603@sms.kpy.fi>, "Jarmo Muiniekka(jarmo.muiniekka@kiuruvesi.fi)" <jarmo.muiniekka@kiuruvesi.fi>, "Jarmo Ronkainen(jarmo.ronkainen@iisalmi.fi)" <jarmo.ronkainen@iisalmi.fi>, "Juha Piironen(juha.piironen@suonenjoki.fi)" <juha.piironen@suonenjoki.fi>, "Matti Raatikainen(matti.raatikainen@leppavirta.fi)" <matti.raatikainen@leppavirta.fi>, "Pasi Lievonen(pasi.lievonen@vesanto.fi)" <pasi.lievonen@vesanto.fi>, "Petri Kangasperko(petri.kangasperko@juankoski.fi)" <petri.kangasperko@juankoski.fi>, Paronen Petteri <petteri.paronen@kuopio.fi>, "Petteri Ristikangas(petteri.ristikangas@tervo.fi)" <petteri.ristikangas@tervo.fi>, Risto Niemelä(risto.niemela@rautalampi.fi) <risto.niemela@rautalampi.fi>, Simo Mäkinen(simo.makinen@sonkajarvi.fi) <simo.makinen@sonkajarvi.fi>, Auvinen Toni <toni.auvinen@tuusniemi.fi>, "Unto Murto(unto.murto@rautavaara.fi)" <unto.murto@rautavaara.fi>, Vesa Lötjönen(vesa.lotjonen@siilinjärvi.fi) <vesa.lotjonen@siilinjärvi.fi>, "mika.suomalainen@vierema.fi" <mika.suomalainen@vierema.fi>, Airaksinen Janne <janne.airaksinen@kuopio.fi>, Tervahauta Markku <markku.tervahauta@kuopio.fi>, "vilma.kroger@pielavesi.fi" <vilma.kroger@pielavesi.fi>, "hanna.helaste@keitele.fi" <hanna.helaste@keitele.fi>, Pirhonen Jarmo <jarmo.pirhonen@kuopio.fi>, Tuononen Jari <jari.tuononen@tuusniemi.fi>
Aihe: Pelastustoimea koskevat lakiluonnokset

Arvoisat kuntajohtajat

Maan hallituksen linjauksen ja lakiluonnosten mukaan pelastustoimi siirtyy maakunnille vuoden 2019 alusta lukien maakunta- ja sote-uudistuksen yhteydessä. Myös sisäministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle uudistusta koskevan järjestämisalakiluonnoksen (liite). Laissa säädettäisiin muun muassa pelastuslaitosten määrästä ja pelastustoimen ohjausjärjestelmästä. Lausunnot pelastustoimen järjestämisalakiluonnoksesta pyydetään toimittamaan viimeistään 11.11.2016 ensisijaisesti sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo@intermin.fi Lisäksi lausunto pyydetään toimittamaan osoitteeseen linda.viitala@intermin.fi

Liitteenä olevassa kirjeessä on pelastustoitimipainotteisia kommentteja pelastustoimen järjestämislaista, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista sekä rahoituslaista. Tehdyt huomiot ovat halutessanne käytettävissä lausuntoja annettaessa.

Annan asiasta mielelläni lisätietoja.

Ystävällisin terveisin

Jukka Koponen
pelastusjohtaja
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Volttikatu 1 A, 70150 KUOPIO
Puh. (017) 188 101, 0447 188 101
Fax. (017) 188 123
jukka.koponen@kuopio.fi
www.pspelastuslaitos.fi

Pohjois-Savon kunnan- ja kaupunginjohtajat

MAAKUNTA-, SOTE- JA PELASTUSTOIMEN UUDISTUS

Pelastustoimi on voimassa olevan pelastuslain mukaan kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Pelastuslaitokset tuottavat valtakunnallisesti n. 70 % kiireellisestä ensihoitopalvelusta (ambulanssipalvelut) ja lähes 100 % ensihoitoon kuuluvasta ensivastepalvelusta. Pohjois-Savon pelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palvelut maakunnan alueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalvelua Kuopiossa, Suonenjoella ja Varkaudessa sekä ensivastepalvelua koko maakunnan alueella.

Suomen hallituksen linjauksen mukaan pelastustoimen tehtävät siirtyvät maakunnille vuoden 2019 alusta lukien maakunta- ja sote-uudistuksen yhteydessä. Sisäministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle pelastustoimen järjestämisalakiluonnoksen (liitteenä). Laissa säädettäisiin muun muassa pelastuslaitosten määrästä ja pelastustoimen ohjausjärjestelmästä. Lausunnot pelastustoimen järjestämisalakiluonnoksesta pyydetään toimittamaan viimeistään 11.11.2016, ensisijaisesti sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo@intermin.fi Lisäksi lausunto pyydetään toimittamaan osoitteeseen linda.viitala@intermin.fi

Seuraavassa muutamia pelastustoimipainotteisia huomioita lakiluonnoksista, jota voitte halutessanne hyödyntää asiasta lausuttaessa.

Uudistettavassa lainsäädännössä on turvattava pelastuslaitosten mahdollisuus toimia jatkossakin ensihoitopalvelun tuottajana

Pelastustoimen ja ensihoidon synergiaedut halutaan säilyttää. Lakiluonnoksen mukaan pelastustoimen järjestäisivät jatkossa samat viisi yliopistollista keskussairaala ylläpitävää maakuntaa, jotka vastaavat ensihoidon järjestämisestä. (Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Uusimaa ja Varsinais-Suomi). Pelastustoimen ja ensihoidon organisointi saman oikeushenkilön toimintana varmistaa asiantuntijoiden mukaan pelastustoimen mahdollisuuden toimia ensihoitopalvelun tuottajana.

Sisäisen turvallisuuden varmistaminen edellyttää yhteistyötä. Pelastustoimen ja ensihoidon synergia päivittäisissä tehtävissä vahvistaa varautumista sekä toimintakykyä häiriötilanteissa, suuronnettomuuksissa ja poikkeusoloissa.

Pelastustoimen ja ensihoidon synergia tuo yhteiskunnalle säästöä ja toiminnallista tehokkuutta. Synergia ilmene muiden muassa yhteisissä toimitiloissa, henkilöstön yhteiskäytössä, asiantuntija- ja tukipalveluissa sekä tekniikan palveluissa. Lisäksi erikoiskaluston yhteiskäyttö on tehokasta uhrien pelastamiseen erilaisista paikoista (mm. vesistöalueet, maasto sekä korkeat, syvät ja ahtaat paikat jne.).

(Pelastustoimen järjestämislaki 2 §; Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 9 §, 10 §, 16 §).

Pelastustoimen uudistuksessa tavoitteeksi voimavarojen käytön tehostaminen sekä palvelujen saatavuuden ja laadun parantaminen

Sisäministeriön esitys pelastustoimen uudistuksessa tarkoittaa käytännössä viiden pelastuslaitoksen mallia. Hallinnon keskittämisen tavoitteena on mm. henkilöstörakenteen painottaminen nykyistä paremmin hallinnosta ydintehtäviin. Esityksessä pelastustoimen nykyiset 22 hallinto-organisaatiota korvattaisiin viidellä hallinto-organisaatiolla. Mikäli esityksestä poiketen jokainen uusi maakunta järjestäisi ja tuottaisi pelastustoimen palvelut, niin tarvittaisiin 18 hallinto-organisaatiota sekä järjestämis- että tuotantopuolelle.

Voimavarojen käyttöä tehostettaisiin lähinnä pelastuslaitosten ylimmässä johdossa ja hallinnossa. Mahdollisesti vapautuvaa resurssia suunnattaisiin ydintehtäviin. Paloasemilta hoidettavat ydintehtävät tulee jatkossakin tuottaa lähipalveluna hajautetun paloasemaverkon avulla.

Maakuntien yhteistyöalueista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 10 §:ssä ja yhteistyöalueisiin kuuluvat maakunnat säädetään valtioneuvoston asetuksella. Todennäköisesti Pohjois-Savon yhteistyöalueeseen kuuluisivat Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon maakunnat. Itä- ja Keski-Suomen maakunnat muodostavat toiminnallisesti ja maantieteellisesti luontevan yhteistyöalueen.

(Pelastustoimen järjestämislaki 2 §, 3 §, 4 §, 5 §; Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 10 §).

Kuntien, maakunnan ja pelastustoimen yhteistyön tulee jatkua myös 1.1.2019 jälkeen

Pelastuslaitokset ovat voimakkaasti lähipalvelujen tuottajia ja toimivat lähellä kuntalaisia. Uudistuksessa pelastustoimen kuntapalvelujen kattavuus ja häiriöttömyys tulee varmistaa. Kuntien ja maakunnan toiminnan sisältäen pelastuslaitoksen yhteistyön tulee olla tiivistä muiden muassa sisäisen turvallisuuden tehtävissä, varautumisessa ja häiriötilanteiden hallinnassa. Yhteistyötä tarvitaan jatkossakin lisäksi esimerkiksi kuntien sivistystoimen ja rakennusvalvonnan kanssa.

Säädösten tulee mahdollistaa ja kannustaa viranomaisia ja muita toimijoita tekemään yhdessä sisäisen turvallisuuden työtä. Pelastustoimi voi yhteen sovittaa hallinnonalat ylittävää varautumista häiriötilanteisiin, suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin.

(Pelastustoimen järjestämislaki 5 §, 13 §, 17 §; Maakuntalaki 137 §; Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 56 §).

Valtion rahoitusperiaatteissa tulee huomioida palvelutarve ja harvaan asutut alueet

Pelastustoimen rahoitus tulee jatkossa valtion budjetista. Maakuntien rahoituslakiluonnoksessa pelastustoimella ei ole käytössään palvelujen käyttöä kuvaavia tarve- eikä painokertoimia. Pelastustoimen rahoitus laskettaisiin rahoituslakiluonnoksen 14 § mukaan kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä (kapitaatiomalli).

Kapitaatiomallin toteutus merkitsisi edullisen pelastustoimen alueille rahoituksen lisääntymistä ja keskiarvoa kalliimmille alueille rahoituksen vähenemistä nykytilanteeseen.

verrattuna. Pohjois-Savo saisi hieman lisää rahaa, mutta kokonaisuutena malli tarkoittaisi rahoituksen siirtoa harva-alueilta eteläiseen Suomeen. Kapitaatiomalli saattaisi vaikeuttaa pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja lähipalveluperiaatteen toteuttamista.

(Maakuntien rahoituslaki 14 §).

Pelastustoimen henkilöstö, kalusto ja kiinteistöt

Pelastustoimen järjestämislakiluonnoksen mukaan nykyisten pelastuslaitosten henkilöstö siirtyisi vanhoina työntekijöinä nykyisin ehdoin järjestävien maakuntien palvelukseen. Myös pelastustoimen kalusto siirtyisi palvelun järjestävien maakuntien omistukseen. Kuntien omistamat kiinteistöt (esim. paloasemat) jäisivät kuntien omistukseen ja maakunta vuokraisi ne kunnilta. Ehdotukset vaikuttavat toimivilta ja ne noudattavat edellisen pelastustoimen uudistuksen (v. 2004) linjauksia. Edellisessä uudistuksessa kuntien ylläpitämät palo- ja pelastustoimet siirtyivät vastuukunnan järjestämäksi.

(Pelastustoimen järjestämislaki 5 §).

Annan mielelläni lisätietoja pelastustoimen uudistuksesta ja myös muista toimialamme asioista puhelimitse 0447 188 101 ja sähköpostilla jukka.koponen@kuopio.fi

Ystävällisin terveisin

JUKKA KOPONEN
Jukka Koponen
pelastusjohtaja